

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej

COM(2005) 375 wersja ostateczna — 004/0146 (COD)

(2006/C 185/06)

W dniu 15 listopada 2005 r. na mocy art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską Rada postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

Sekcja ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 22 lutego 2006 r. Sprawozdawcą była **Sylvia SCIBERRAS**.

Na 426. sesji plenarnej w dniach 20-21 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dn. 20 kwietnia 2006 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 131 głosami za, przy 3 głosach wstrzymujących się, następującą opinię:

1. Wstęp

1.1 Traktat Amsterdamski wszedł w życie w 1999 r. Jednym z celów tego Traktatu jest utrzymanie i rozwijanie „... Unii jako obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w którym przepływ osób jest zapewniony w powiązaniu z odpowiednimi środkami w dziedzinie kontroli granic zewnętrznych, azylu, imigracji i walki z przestępczością⁽¹⁾.”

1.2 Oznaczało to rewolucyjny krok naprzód polegający na tym, że polityka migracyjna została przeniesiona z trzeciego filaru Unii Europejskiej, opartego na współpracy międzyrządowej, do pierwszego filaru, w którym inicjatywa polityczna należy do Komisji Europejskiej. Dzień 1 maja 2004 r. oznaczał także początek nowej fazy w dziedzinie polityki migracyjnej w 25 państwach członkowskich, ponieważ nastąpiło dalsze rozszerzenie stopniowego przejścia od polityki krajowej do polityki wspólnej.

1.3 W dniu 7 grudnia 2005 r. prezydencji brytyjskiej udało się doprowadzić do zawarcia porozumienia w sprawie perspektywy finansowej na lata 2007-2013, stanowiącej ramy finansów unijnych w kolejnym okresie⁽²⁾.

1.4 W dziale „Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość” przejawem troski o bezpieczeństwo obywateli UE w 25 państwach członkowskich są wydatki przewidziane na różne inicjatywy w takich dziedzinach, jak ochrona granic. Wydatki w ramach tego działu mają znacznie wzrosnąć w ciągu najbliższych ośmiu lat. Istnieją jednak także inicjatywy w dziedzinie polityki społecznej, znajdujące odzwierciedlenie w projektach społecznych takich, jak Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i fundusz integracji, których celem jest poprawa obsługi imigrantów w państwach członkowskich.

⁽¹⁾ Artykuł 1 b).

⁽²⁾ Opinia EKES-u z 19 stycznia 2006 r. w sprawie: „Prawa podstawowe a wymiar sprawiedliwości”, sprawozdawca: Brenda King (Dz.U. C 69 z 21.3.2006).

Opinia EKES-u z 14 lutego 2006 r. w sprawie: „Zarządzanie przepływami migracyjnymi”, sprawozdawca: An Le Nouail-Marlière (Dz.U. C 88 z 11.4.2006).

Opinia EKES-u z 14 grudnia 2005 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady ustanawiającej program szczegółowy „Zapobieganie aktom terrorystycznym, gotowość i zarządzanie skutkami” na okres 2007-2013, sprawozdawca: Miguel Cabra de Luna (Dz.U. C 65 z 17.3.2006).

1.5 Rada Europejska w Salonikach w 2003 r. także podkreśliła „potrzebę zbadania legalnych środków migracji do UE obywateli państw trzecich, biorąc pod uwagę możliwości państw członkowskich”⁽³⁾.

1.6 W rozważaniach prowadzonych w tym kontekście, w szczególności gdy chodzi o ocenę zdolności poszczególnych państw członkowskich do przyjęcia imigrantów, trzeba brać pod uwagę nie tylko liczbę ludności, powierzchnię i rozmiar gospodarki poszczególnych państw, ale także obecną liczbę imigrantów i natężenie przepływów migracyjnych. Wielkość tych nie da się z kolei dokładnie ocenić bez harmonizacji metadanych statystycznych (zasad gromadzenia danych) we wszystkich państwach członkowskich, aby zapewnić wewnętrzną spójność z statystykami na poziomie UE.

1.7 Brak harmonizacji statystyk może być częściowo spowodowany różnicami w definicji migracji, które z kolei mogą być wynikiem różnic w prawodawstwie dotyczącym migracji. Występuje także nieefektywność i niedociągnięcia w gromadzeniu danych, które utrudniają wprowadzenie i rozwój stopniowej harmonizacji.

1.8 Ponadto, nielegalna imigracja i nielegalna praca są częstym i nasilającym się zjawiskiem, które wynikają po części z ograniczeń nałożonych na imigrację odbywającą się drogą legalną. To właśnie w dziedzinie nierejestrowanej migracji pomiary statystyczne częściej okazują się niedokładne. Szczególnie w tym wypadku wielkości i metody obliczeń statystycznych w wykonaniu krajowych urzędów statystycznych znacznie różnią się od siebie co sprawia, że harmonizacja metadanych przez państwa członkowskie staje się coraz bardziej niezbędna. Przykładowo, w Stanach Zjednoczonych kwestia niedoszacowania liczby nielegalnych imigrantów wystąpiła w formie dyskusji odnośnie tego czy danych ze spisu powszechnego nie należy przypadkiem skorygować na podstawie uzyskanych techniką doboru próby danych na temat niezarejestrowanych mieszkańców. Poza technikami doboru próby istnieją także inne metody, które można wykorzystać przy gromadzeniu danych statystycznych. Na przykład we Francji w zbieraniu danych statystycznych zaangażowane są władze lokalne.

⁽³⁾ Punkt 30 Konkluzji Prezydencji.

1.9 Projekt Traktatu konstytucyjnego uznaje: „prawo Państw Członkowskich do ustalania wielkości napływu obywateli państw trzecich na ich terytorium w poszukiwaniu pracy najemnej lub prowadzonej na własny rachunek”⁽⁴⁾. EKES wyraził w swojej opinii pogląd, że ograniczenie to nie stanowi przeszkody w osiągnięciu przez UE wysokiego stopnia harmonizacji ustawodawstwa w kwestii napływu imigrantów zarobkowych. EKES podkreślił potrzebę prowadzenia przez UE aktywnej polityki w zakresie migracji ekonomicznej i harmonizacji prawodawstwa.⁽⁵⁾

1.10 Dalszy rozwój ram prawnych dotyczących imigracji usprawniają częściowo realia demograficzne i realizacja strategii lizbońskiej. EKES zauważył, że „ewolucja demograficzna zachodząca w UE oraz strategia lizbońska wskazują na konieczność dysponowania przez Unię aktywnymi politykami w zakresie przyjmowania imigrantów zarobkowych. Pomimo, że każdy kraj ma własne potrzeby oraz cechy charakterystyczne, wspólną cechą wszystkich państw członkowskich jest otwarcie dróg dla migracji zarobkowej⁽⁶⁾”. Unia Europejska oraz państwa członkowskie potrzebują prawodawstwa, które stworzy legalne i przejrzyste możliwości dla imigracji zarobkowej. Komitet uznaje, iż jakkolwiek akcent kładzie się na ekonomiczne aspekty migracji, podejście to jest samo w sobie zawężone i przyznaje, że państwa członkowskie potrzebują także aktywnej polityki odnośnie migracji ze względów pozakonomicznych.

1.11 Nasilone ruchy migracyjne są także przyczyną trudności dostosowawczych w krajach przyjmujących imigrantów w wyniku presji wywieranej na służby publiczne a także możliwych konsekwencji dla rynku pracy. Konsekwencje te różnią się w zależności od zdolności absorpcyjnej kraju przyjmującego. Do właściwego poinformowania opinii publicznej odnośnie konsekwencji ruchów migracyjnych niezbędne są dokładne dane statystyczne, które ponadto byłyby porównywalne w różnych państwach członkowskich. Dokładne statystyki mogą się także przyczynić do zwalczania tendencji ksenofobicznych, jakie pojawiają się w opinii publicznej w postaci twierdzeń typu: „imigranci zabierają pracę miejscowej ludności” albo „przeżywamy najazd imigrantów”.

1.12 Dostępność rzetelnej informacji statystycznej może przyczynić się do stworzenia wspólnych ram prawnych, które zapewniłyby ochronę praw imigrantów. Komitet zachęca Komisję do zaakcentowania ważności dokładnego zestawienia i interpretacji informacji statystycznych w celu uniknięcia błędnej interpretacji danych.

1.13 Z uwagi na to, że imigranci stanowią istotny odsetek siły roboczej, przy realizacji celu mobilności rynku pracy w UE należy wziąć pod uwagę skutki restrykcji nałożonych na przepływy siły roboczej pomiędzy państwami członkowskimi i na przemieszczenia pracowników-imigrantów spoza UE. Ponadto, przepływy pracowników wewnątrz Unii mogą zlagodzić trud-

ności dostosowawcze w przyjmujących imigrantów gminach o niższej zdolności absorpcyjnej.

1.14 EKES reprezentuje stanowisko, że tylko wtedy można zagwarantować poszanowanie praw człowieka i ochronę ludzkiej godności każdej jednostki, jeśli wszelkie procesy gromadzenia/przetwarzania danych osobowych w celach statystycznych i/lub inne wypadki oficjalnego wykorzystania danych osobowych zgromadzonych w ten sposób, będą w wysokim stopniu chronione przed nieprawidłowościami procedury i innymi nadużyciami.

2. Znaczenie danych statystycznych w obrębie ram prawnych

2.1 Informacje statystyczne odzwierciedlające sytuację polityczną społeczną i ekonomiczną oraz ogólne nastawienie w krajach Unii wobec zagadnienia migracji mogą mieć wpływ i ułatwić sformułowanie, analizę i przegląd polityki wobec migracji w tych krajach.

2.2 Dokładne dane statystyczne są bardzo ważne dla nakreślenia precyzyjnego obrazu imigrantów w krajach UE, w tym ich liczby i innych cech demograficznych. Komitet wzywa Komisję do zaakcentowania potrzeby posiadania dokładnych danych statystycznych w tej dziedzinie, tak aby państwa członkowskie uznały wagę zagadnienia i przeznaczyły na nie większe środki.

3. Dane na temat migracji

3.1 Należy pamiętać o cechach współczesnej migracji. Przede wszystkim, przeważa kierunek ze wschodu na zachód w poszukiwaniu lepszych warunków życia. Po drugie, do nowych krajów UE napływa więcej imigrantów spoza Unii Europejskiej, wyraźnie zachęconych perspektywą potencjalnych korzyści, jakie kraje te mogą odnieść z członkostwa w Unii oraz możliwością wykorzystania tychże państw jako punktu przezutowego do dalszej drogi na Zachód. Informacje statystyczne na temat wzorców migracji mają dla państw członkowskich zasadnicze znaczenie w analizie byłych i obecnych ruchów migracyjnych oraz w przewidywaniu przyszłych ruchów. Dotyczy to także oceny ich oddziaływania i potencjału w odniesieniu do aspektów demograficznych, społecznych i ekonomicznych, co z kolei będzie miało wpływ na politykę w tych dziedzinach.

4. Korzyści prawne wynikające z gromadzenia danych statystycznych

4.1 Większość państw członkowskich UE wypracowała szczegółowe statystyki odnośnie kraju pochodzenia osób poszukujących azylu. Tym niemniej nadal bardzo potrzebne są dogłębniejsze statystyki sporządzane w oparciu o wspólne kryteria państw członkowskich, które umożliwiłyby w przyszłości porównania międzynarodowe.

⁽⁴⁾ Artykuł III -267, punkt -5.

⁽⁵⁾ Opinia EKES-u z 9.6.2005 r. w sprawie zielonej księgi w sprawie podejścia UE do zarządzania migracją ekonomiczną, sprawozdawca – Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS (Dz.U. C 286 z 17.11.2005).

⁽⁶⁾ Przepis nr 5 (do punktu 1.5).

4.2 Proponowane uregulowania w sprawie wspólnych ram prawnych odnośnie gromadzenia i opracowywania danych statystycznych są niezbędne zwłaszcza w krajach nie posiadających centralnej bazy danych na temat migracji i azylu, zaś różne władze prowadzą własne bazy danych.

4.3 Jednym z najistotniejszych zadań jakie ma do odegrania statystyka jest wpływ na opracowywanie i przegląd polityki. Przykładowo, jeśli statystyka wykazała, że wśród imigrantów nie mających uregulowanego statusu znajdują się dzieci, małeletni bez opieki, kobiety w ciąży i osoby niepełnosprawne, doprowadziło to do wypracowania krajowych polityk w sprawie zwolnienia „grup wymagających szczególnego traktowania” z ośrodków odosobnienia oraz w sprawie „małoletnich bez opieki”. Dlatego też dalsze uszczegółowienie statystyk umożliwiające uzyskanie większej ilości danych demograficznych i społeczno-ekonomicznych, włączając te dotyczące używanego języka, poza informacjami o liczbie imigrantów, wywiera wpływ na politykę. Może mieć to także konsekwencje dla integracji imigrantów na rynku pracy.

4.4 Dokładniejsze i pełniejsze statystyki pozwalają na sporządzenie lepszych prognoz, co z kolei stanowi podstawę przyszłego planowania, np. środków finansowych. Statystyki ułatwiają też znacznie alokację środków. Przykładowo, jeśli statystyki roczne wskazują, że mamy do czynienia z systematycznie zwiększającą się liczbą małoletnich imigrantów bez opieki i o nieuregulowanym statusie, należy zaplanować lub zwiększyć środki aby zapewnić możliwości zakwaterowania i usługi wspierające dla tej grupy.

4.5 Właściwe prowadzenie statystyk przyczyni się do zapewnienia, że świadczone usługi zaspokajają potrzeby ich odbiorców, oraz, że rozdysponowanie zasobów pomiędzy państwa członkowskie odbywa się w sposób sprawiedliwy i proporcjonalny.

4.6 Ponadto, analiza porównawcza wszystkich przepisów prawnych stosowanych w odniesieniu do imigracji w 25 państwach członkowskich zdecydowanie dopomogłaby Komisji Europejskiej w lepszej koordynacji polityki wobec imigracji na poziomie UE. Jakkolwiek kwestia imigracji wchodzi w skład trzeciego filaru polityki Unii, jaki tworzą sprawiedliwość i sprawy wewnętrzne, obywatele UE, zwłaszcza w krajach dotkniętych tym zjawiskiem, naciskają oraz usilniej na jej uregulowanie na poziomie wspólnotowym. Celem takiej analizy byłoby wypracowanie harmonizacji statystyk w celu uzyskania większej spójności polityki UE wobec imigracji.

4.7 Wiarygodne dane statystyczne i badania ankietowe na temat charakterystyki nielegalnych imigrantów dopomogłyby państwom członkowskim w analizie przyczyn imigracji o nieuregulowanym statusie. Dane takie mogłyby obejmować pochodzenie społeczno-ekonomiczne imigrantów, ich kwalifikacje, aspiracje oraz przyczyny, dla których zdecydowali się wyemigrować. Badania takie mogłyby doprowadzić do poprawy jakości informacji o imigrantach i lepszej organizacji środków przeznaczanych na ich potrzeby, np. na programy edukacyjno-szkoleniowe tworzone dla nich. Gromadzenie danych statystycznych dotyczących takich aspektów, jak liczba imigrantów, którzy otrzymali informację o wnioskach o ochronę międzynarodową czy ilość wniosków — złożonych,

przyjętych i odrzuconych — o różne rodzaje statusu (art. 4), jest także konieczne do sformułowania kierunków polityki ochrony imigrantów. Gromadzenie i przetwarzanie danych powinno się odbywać pod kontrolą władz publicznych państw członkowskich, dysponujących dodatkowymi środkami — ludźmi, kwalifikacjami, narzędziami. Władze te powinny zapewnić poufność wymaganych danych osobowych i przedkładać roczne sprawozdania swym parlamentom. Zestawienie takich informacji i danych statystycznych wymaga wspólnych wysiłków ze strony państw członkowskich w postaci zaangażowania zawodowych tłumaczy ustnych, którzy mogliby porozumiewać się z imigrantami w celu uzyskania wszystkich danych niezbędnych do pomyślnego przeprowadzenia ankiety. Taka metoda zbierania danych pomogłaby także państwom członkowskim w realizacji odpowiednich polityk. Wspomniane powyżej programy przyczyniają się do zintegrowania imigrantów ze społeczeństwami państw członkowskich, przy czym istnieją dostępne środki finansowe na zbieranie danych m. in. na temat pochodzenia społecznego imigrantów. Takie instrumenty statystyczne mogłyby także być pomocne dla instytucji takich jak europejskie centrum monitorowania ochrony praw człowieka.

4.8 Potrzebne są także statystyki dotyczące ośrodków odosobnienia i „otwartych” ośrodków przyjmujących nielegalnych imigrantów, aby skłonić Komisję Europejską do zaproponowania pewnej formy spójnej polityki w tym zakresie.

4.9 Państwa członkowskie powinny także współpracować przy zestawianiu danych na temat zatrudnienia (legalnego i nielegalnego) oraz zakwaterowania imigrantów. Dane te dałyby 25 państwom członkowskim UE przegląd tendencji, co mogłoby przynieść działania zmierzające do poprawy warunków życia i pracy tychże imigrantów. W takim przypadku państwa członkowskie byłyby zobowiązane do zapewnienia poufności wymaganych danych osobowych, a odpowiednie służby — do przedkładania rocznych sprawozdań swym parlamentom.

4.10 Statystyki można byłoby także wykorzystać w kampaniach na rzecz zwiększenia wrażliwości oraz kampaniach na rzecz integracji. Dane statystyczne, zwłaszcza dotyczące położenia społecznego i wykształcenia imigrantów, mogłyby pomóc obywatelom UE w zintegrowaniu tych imigrantów. Dlatego też Komitet zachęca Komisję do podkreślenia wagi danych o charakterze społecznym i edukacyjnym.

4.11 Statystyki na temat wydatków poniesionych przez kraj przyjmujący w związku z kontrolą, umieszczeniem w ośrodkach odosobnienia, powrotem i integracją imigrantów także mają wielkie znaczenie dla wypracowania przez 25 państw UE pewnej formy wspólnego funduszu i polityki wobec imigracji opartej na solidarności. Statystyki mogą się także przyczynić do lepszej oceny potrzeb w zakresie finansowania.

4.12 Komitet zachęca Komisję do wprowadzenia nowych kryteriów przybycia imigrantów drogą powietrzną lądową lub morską, w celu uzyskania bardziej wszechstronnych statystyk w sprawie zapobiegania nielegalnemu wjazdowi i pobytowi (art. 5) oraz poprawy źródeł danych i dotyczących ich norm (art. 9).

5. Potrzeba zapewnienia imigrantom ochrony międzynarodowej

5.1 W ostatnich latach Europa była świadkiem napływu nielegalnych imigrantów z Afryki Subsaharyjskiej i innych państw afrykańskich. Pozbawieni uregulowanego statusu imigranci i osoby poszukujące azylu często są uciekinierami ze swoich krajów w obawie przed prześladowaniami na tle religijnym, rasowym lub politycznym, jak również przed wojną domową, głodem, ubóstwem, klęskami żywiołowymi i kryzysem gospodarczym. Wielu z nich było świadkami zadawania śmierci, tortur lub innych okrucieństw członkom ich rodzin i/lub zostało on nich odseparowanych. Ich przeżycia doznane w trakcie podróży często pozostawiają u nich urazy psychiczne, co sprawia, że czują się oni zagrożeni i potrzebują pomocy. Dokładna informacja statystyczna na temat decyzji o emigracji pozwala na określenie przyczyn imigracji i pomaga w opracowaniu i ocenie polityki wobec azylu i handlu ludźmi.

5.2 Kraje przyjmujące imigrantów nie posiadających uregulowanego statusu i wszystkie osoby, które będą się nimi zajmować aby być w stanie zapewnić im ochronę, muszą przestrzegać międzynarodowych zobowiązań z tytułu praw człowieka oraz krajowych przepisów prawnych odnoszących się do imigracji i uchodźców. Siły bezpieczeństwa (wojsko i policja) krajów przyjmujących są początkowo zobowiązane do zapewnienia interwencji ratujących życie oraz minimalnego unijnego standardu przyjęcia. W tym drugim przypadku chodzi o zapewnienie pomocy medycznej, jeśli jest ona potrzebna, a także ustaleniu, o ile to możliwe, kraju pochodzenia imigranta o nieuregulowanym statusie i innych danych demograficznych. Imigrantowi przysługuje też podstawowe prawo do informacji o tym jak ubiegać się o azyl. Dla sformułowania polityki ochrony imigrantów niezbędne jest także zbieranie danych statystycznych, takich jak liczba imigrantów poinformowanych o wnioskach o ochronę międzynarodową, o liczbie złożonych wniosków, o liczbie wniosków rozpatrzonych pozytywnie i negatywnie w odniesieniu do różnego rodzaju statusu (art. 4).

Bruksela, 20 kwietnia 2006 r.

Przewodnicząca

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Anne-Marie SIGMUND

5.3 Kraje przyjmujące muszą przestrzegać międzynarodowych zobowiązań w dziedzinie praw człowieka, do czego zobowiązały się w momencie podpisania międzynarodowych lub regionalnych konwencji/deklaracji/traktatów. Unia Europejska, przy pomocy zasadniczych instrumentów swojego dorobku prawnego, wymaga od państw członkowskich przystąpienia do Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r., Protokołu dodatkowego do tej Konwencji z 1967 r. i do Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Zasadniczym dokumentem leżącym u podstaw tych Konwencji była Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948 r., zawierająca prawo do ubiegania się o azyl. Konwencja dotycząca statusu uchodźców jest zasadniczą częścią międzynarodowych ram praw człowieka. W późniejszym okresie przyjęto kolejne konwencje, w tym Konwencję o prawach dziecka (?). Państwa członkowskie muszą także przestrzegać dyrektyw UE, w szczególności 2003/9/WE ustanawiającej minimalne normy dotyczące przyjmowania (?), 2004/83/WE w sprawie minimalnych norm uznawania i statusu (?) oraz 2005/85/WE w sprawie minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich (?).

5.4 Dlatego też zasadnicze znaczenie ma przestrzeganie tych konwencji przez kraje przyjmujące, aby przede wszystkim zapewnić podstawową ochronę osobom ubiegającym się o azyl przed „nieczystymi zagraniem” jakie mogłyby mieć miejsce przed rozpatrzeniem ich podania o azyl i przyznania im statusu uchodźców ze względów humanitarnych lub innych.

5.5 Analizy porównawcze dotyczące stosowania w państwach członkowskich definicji imigracji zawartych w art. 2 oraz stosowania wspomnianego art. 4 (oba artykuły pochodzą z wymienionego powyżej źródła) przyczyniają się w znaczącym stopniu do zapewnienia międzynarodowej ochrony imigrantów.

(?) Allan Mackey (sędzia imigracyjny, Wielka Brytania). Referat pt. „Policies serving migratory purposes and the need to assure protection to asylum seekers and refugees” przedstawiony na seminarium TAIEX, Malta, 15-16 grudnia 2005 r.

(?) Opinia EKES-u z 7.11.2001 w sprawie wniosku w sprawie dyrektywy Rady ustanawiającej minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl w Państwach Członkowskich. Sprawozdawca: Dario Mengozzi i Luis Miguel Pariza (Dz. U. C 48 z 21.2.2002).

(?) Opinia EKES-u z 13.5.2002 r. w sprawie wniosku w sprawie dyrektywy Rady odnośnie minimalnych norm uznawania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców za uchodźców lub osoby, które z innych względów wymagają ochrony międzynarodowej, statusu tych osób oraz zakresu przyznawanej pomocy. Sprawozdawca: An Le Nouail Marlière (Dz. U. C 221 z 17.9.2002).

(?) Opinia EKES-u z 6.4.2001 r. w sprawie wniosku w sprawie dyrektywy Rady odnośnie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich. Sprawozdawca: Vitor Melícias (Dz. U. C 193 z 10.7.2001).